

THEORIE **DIEREN DIPLOMA**

Kat

INLEIDING

Geschiedenis

In het oude Egypte werden katten vereerd. Het waren heilige dieren. In de Middeleeuwen werden katten helemaal niet als huisdieren gezien. Men vond het meer dieren voor heksen en tovenaars. Later werd de kat nuttig ervaren bij het verjagen van ratten en muizen en tegenwoordig is dit dier een echt lid van het gezin. Katten zijn verwant aan de grote katachtigen, zoals leeuwen en tijgers.

Rassen

Er zijn veel minder kattenrassen dan hondenrassen. Toch zijn de verschillen ook bij katten bijzonder groot. Het aantal kleurslagen (de combinaties van vachtkleuren die bij een kat voorkomen) is ontelbaar groot. Een hele bijzondere kat is de Manx. Dit ras komt oorspronkelijk van het eiland Man bij Engeland en heeft geen staart! Ook naaktkatten zoals de Sfinx zijn bijzonder.

ALGEMEEN

Een nieuwe kat

Als er een nieuwe kat in huis komt heb je onder andere voeding, een krabpaal, een borstel, kattentandenborstel en tandpasta, een kattenbak met kattenbakvulling (grit), een voeder- en drinkbakje nodig en voor de afleiding speeltjes. Voor vervoer, bijvoorbeeld van en naar de dierenarts, heb je een reismand nodig. Een kat los meenemen (zeker in de auto) is levensgevaarlijk!

GEDRAG/OPVOEDING

Het spinnen van de kat is een bijzondere eigenschap, waar we nog niet precies van weten hoe het werkt. Katten spinnen als ze tevreden zijn, maar sommige doen dat ook als ze pijn hebben. Katten zijn jagers en vinden spelletjes waarbij ze achter iets aan moeten rennen (jagen) erg leuk. Er zijn wel groepen zwervkatten bekend, maar van nature leven katten meer alleen.

Opvoeding

Spel is heel belangrijk voor kittens en de nieuwe eigenaar moet ervoor zorgen dat hij het kitten hiervoor voldoende gelegenheid geeft door een variatie aan speeltjes aan te bieden. Als deze afleiding niet wordt aangeboden, dan kan de kat zijn energie niet kwijt. Hij raakt gefrustreerd en kan ongewenst gedrag gaan vertonen, zoals het zich gaan uitleven op meubels, behang en de gordijnen en plassen in huis. Spelen is niet alleen leuk om te doen en te zien, maar een kat waarmee gespeeld wordt, hecht zich ook meer aan haar baasje of vrouwtje. Je kan katten zeker dingen aanleren, maar ze zijn wel eigenzinnig en het gaat veel lastiger dan bij een hond.

Zindelijkheidstraining

Als een kitten in huis komt is hij/zij dan in principe al zindelijk. Gebruik de kattenbakvulling die het kitten al gewend is. Om katten dingen aan te leren geef je beloning als de kat het gewenste gedrag vertoont. Bouw het met kleine stapjes tegelijk op en heb veel geduld. Als een jong poesje een keer een ongelukje heeft en 'het' naast de bak doet, haal haar

Met een DierenDiploma maak je vrienden

dan nooit met haar snuitje er doorheen. Een kat begrijpt zo iets niet. Beter is het om haar in de bak te zetten als ze iets lijkt te willen gaan doen en dan te belonen als het goed gaat. Katten zijn schone dieren. Ze plassen en poepen daarom heel gemakkelijk op de kattenbak. Maar als de bak vies is zullen ze het ergens anders doen. Zorg daarom altijd voor een schone bak. Een kattenbak moet worden schoongemaakt met heet water. Schoonmaakmiddelen ruiken voor ons wel lekker, maar voor de kat niet. Het kan zijn dat ze hierdoor niet meer op de bak wil. Sommige katten, vooral ongecastreerde katers vanaf ongeveer 7 maanden leeftijd, 'sproeien' dat wil zeggen dat ze hun geur (urine) achterlaten om hun territorium af te baken. Dit gedrag komt ook wel eens voor uit frustratie. Een dierenarts of kattengedragdeskundige kan dan helpen.

VERZORGING

Vacht

Katten verzorgen zichzelf erg goed door zich te wassen met hun (ruwe) tong. Er zijn verschillende typen van de vacht: kort, halflang en lang. Halflange en langharige katten moeten regelmatig gekamd worden. Soms ontstaan er knopen (kliitten) in de vacht en gaan katten naar een kattenkapper (trimster). Er bestaan ook kale katten, de zogenaamde naakt-katten. Uiteraard hebben zij geen haar, maar de huid van deze katten moet ook goed worden verzorgd door de huid soepel te houden met olie. Katten houden niet van water en wassen met shampoo gebeurt daarom alleen in gevallen dat de vacht ernstig besmeurd is. Gebruik dan een speciale shampoo voor dieren.

Nagels

De nagels van een kat zijn intrekbaar, honden kunnen dat niet. Katten verzorgen over het algemeen zelf hun nagels. Zij doen dat door regelmatig te krabben aan bijvoorbeeld een boom of hun krabpaal en door ze tussen hun tanden te trekken. Op die manier zorgen zij er zelf voor dat hun nagels de juiste lengte hebben en scherp blijven. Toch is het verstandig om regelmatig de lengte van de nagels te controleren, zeker wanneer je een binnenkat hebt. Het is soms nodig om de nagels te (laten) knippen. Daarvoor zijn er speciale nagelschaartjes voor katten te koop. Ook de dierenarts kan het even voordoen. Zorg altijd, vooral bij katten die niet naar buiten kunnen, voor een goede krabpaal of een krabplank in huis. Deze zijn in dierenpeciaalzaken te koop. Dat voorkomt dat de kat aan de meubels of het behang gaat krabben.

Gebit

Om goed te kunnen eten is het belangrijk dat een kat een gezond gebit heeft. Met name oudere katten hebben nogal eens last van hun gebit. Meestal wordt dit veroorzaakt door de vorming van tandsteen of ontstoken tandvlees. Tandsteen is te herkennen als een bruinige aanslag op de tanden en kiezen en ontstoken tandvlees als rode randjes langs de tanden en kiezen. Meestal stinkt de kat hierbij uit haar bek en eet ze ook moeilijker, omdat het kauwen pijn doet. Wanneer het eenmaal zover is, moet de dierenarts het gebit van de kat schoonmaken. Dit gebeurt onder narcose, waarbij het gebit met een speciaal apparaat helemaal gereinigd wordt.

Voorkomen is natuurlijk beter dan genezen. Controleer daarom regelmatig het gebit van de kat. Het regelmatig eten van harde brokjes kan helpen het gebit schoon te houden, maar als de kat aanleg heeft voor de vorming van tandsteen is dit meestal niet voldoende. Er zijn ook speciale snacks die de vorming van tandsteen helpen voorkomen. Jonge kitters kan je ook wennen aan het tandenpoetsen met een speciale tandenborstel en tandpasta voor dieren. Mensentandpasta bevat teveel fluor en voor de hond veel te prikkelende stoffen, zoals menthol en is ongeschikt.

VOEDING

Voeding algemeen

De kat is van nature een echte vleeseter en heeft dagelijks een bepaalde hoeveelheid dierlijke eiwitten en vetten nodig om gezond en levendig te blijven. In het wild wordt een prooi altijd met huid en haar verslonden, dus ook de botten en de maag en ingewanden. Op die manier vult de kat zijn vleesmenu aan met de nodige vitaminen en mineralen. Dit is ook de basis voor de voeding die onze huiskat nodig heeft. Droge brokjes zijn goed voor de kat. Zo moet ze kauwen, zodat ze, terwijl ze eet haar tanden schoonhoudt. Blikvoeding heeft weer als voordeel dat de kat daarmee vocht naar binnen krijgt. Afwisseling van blikvoeding en brokjes is dus ideaal. Een kat moet elke dag eten. Een hond zou nog wel eens een dagje over kunnen slaan. Katten kunnen ernstig ziek worden als ze enkele dagen niet eten.

**Met een DierenDiploma
maak je vrienden**

Soorten voeding

De laatste jaren is er veel wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de voedingsbehoefte van de kat. Deze kennis is gebruikt voor de ontwikkeling van complete kant en klare kattenvoedingen. Deze bevatten alles wat een kat nodig heeft en zijn daarom het beste. Er zijn ook speciale voedingen voor speciale kattenrassen, zoals de Siamees en de Pers. Soms heeft het dier gezondheidsproblemen en kan het zijn dat een kat een specifiek dieet nodig heeft. Blaasgruis is bijvoorbeeld een probleem dat met dieetvoeding onder controle gehouden kan worden. De kat mag dan alleen deze voeding eten. Katten mogen geen hondenvoeding. Een kat heeft namelijk meer (dierlijke) eiwitten nodig dan een hond, meer vitamine A en meer onverzadigde vetzuren.

Hoeveelheden

Geef de voeding bij voorkeur verdeeld over twee à drie maaltijden per dag en zorg voor voldoende variatie in smaak en merken. Katten zijn namelijk fijnproevers die afwisseling zeer op prijs stellen. Omdat jonge katjes andere voedingsbehoeften hebben dan volwassen en oudere katten, zijn er tegenwoordig voor iedere levensfase aparte voedingen. Dit zijn allemaal complete voedingen, waaraan niets hoeft te worden toegevoegd. Geef daarom nooit extra vitaminen en mineralen. Deze zitten al in de juiste hoeveelheden in een complete voeding. Teveel voeding geven is net zo schadelijk als te weinig. Bij teveel voeding en daarnaast te weinig beweging bestaat er een grote kans op overgewicht en dit is ongezond. De kat kan (sneller) last krijgen van zijn gewrichten, suikerziekte, blaasgruis en hartproblemen.

Drinken

Katten drinken niet veel, maar zorg altijd voor vers drinkwater. Sommige katten vinden het heel leuk om uit de kraan te drinken of houden je (van een afstand) gezelschap tijdens het douchen. Veel mensen gaan ervan uit dat een schoteltje melk goed is voor de kat. Katten vinden melk meestal inderdaad erg lekker, maar lactose (melksuiker) in koemelk is vaak slecht verdraagbaar voor de darmen van de kat. De kat kan er zelfs diarree van krijgen. Er is speciale kattenmelk met een aangepast lactosegehalte verkrijgbaar in dierspecialzaken.

DIERENARTS

Voorkomen

Inenten

Er bestaan nog steeds infectieziekten waartegen geen goede medicijnen bestaan en die dus niet of niet goed behandeld kunnen worden. Gelukkig is het mogelijk katten tegen de meest gevaarlijke en besmettelijke van deze ziekten te laten vaccineren bij de dierenarts. Deze zal tegelijk kijken of alles in orde is met de het hart, de ademhaling, de ogen, de oren, de nagels, de vacht en het gebit. Een ingeënte kat kan een heleboel ziektes niet meer krijgen. Denk hierbij aan kattenziekte, niesziekte en hondsdolheid. Kittens zijn de eerste paar weken van hun leven beschermd door de antistoffen tegen besmettelijke ziekten in de moedermelk. Als ze 8 weken oud zijn kunnen ze voor de eerste keer gevaccineerd worden. Wat veel mensen niet weten is dat sommige vaccinaties regelmatig (ieder jaar) herhaald moeten worden om een zo optimaal mogelijke bescherming te behouden tegen de ziekten.

Ontworming

Infecties met wormen behoren tot de meest voorkomende aandoeningen bij huisdieren. Worminfecties treden vaak op zonder duidelijke ziekteverschijnselen, maar geven wel regelmatig conditievermindering en groeivertraging. Soms worden dieren wel ziek van wormen; diarree en braken is het meest geziene verschijnsel. Daarnaast kunnen worminfecties bij huisdieren aanleiding geven tot ongewenste infecties en allergie (astma) bij de mens (zoönose). Een zoönose is een door dieren overgebrachte ziekte bij de mens. Bij katten komen spoelwormen het meest voor; daarnaast zijn het bestrijden van lint-, haak- en zweepwormen van belang.

Vlooiënbestrijding

Als een kat vlooiën in de vacht en op de huid heeft, moet daar direct iets aan worden gedaan. Vlooiën zijn niet alleen maar vies en irriterend, maar ze kunnen een kat ook ziek maken. Een goede vlooiënbestrijding bestaat uit twee dingen: de vlooiën op de kat verwijderen én op de plaatsen waar zij vaak komt en ligt. Om de ligplaatsen vloovrij te maken, bestaan er speciale (langwerkende) sprays. Deze zijn te koop in de dierenwinkel en bij de dierenarts. Voor de kat zelf bestaan er veel producten om van vlooiën af te komen.

**Met een DierenDiploma
maak je vrienden**

Ziektekostenverzekering

Van een aantal voorzorgsmaatregelen (castreren, ontworming en vaccinaties) is bekend dat daar kosten aan verbonden zitten. Dus als je een kat aanschaft weet je dat je die een keer moet betalen. Ook voor de dagelijkse verzorging is geld nodig. Naast eten, moet een kat ook ontwormd worden en tegen vlooiën en teken behandeld. Voor onkosten die je niet in de hand hebt, zoals bij een ongeluk, kan je je kat verzekeren. Net zoals je een auto verzekerd tegen blik schade kan je ook een verzekering afsluiten, zodat onverwachte, soms hoge kosten verzekerd zijn en je de dierenarts kan betalen. De dierenarts weet wat een goede ziektekosten verzekering is.

Chippen

Chippen is tegenwoordig de beste manier om de identiteit van een dier te kunnen vaststellen. Er wordt een zogenaamde transponder, zo klein als een rijstkorrel, net onder de huid ingebracht met een injectienaald. Deze transponder bevat een unieke code die met een afleesapparaat is af te lezen door de dierenarts, het asiel, de fokker of de dierenambulance. Mocht onverhoopt een kat zijn baas kwijtraken, dan is doormiddel van de chip altijd te achterhalen wie de eigenaar is. Het is dus wel belangrijk dat het nummer met de adresgegevens ergens genoteerd staan waar ze zijn op te vragen (zogenaamde databank).

Operaties

Een gecastreerde poes kan geen jonge poesjes meer krijgen en een gecastreerde kater kan geen jonge poesjes meer maken. Deze operaties, bestaande uit het wegnemen van de eierstokken en zaadballen, worden dus gedaan om te voorkomen dat er nog meer kittens geboren worden. Het is eigenlijk de operatie bij de kat die het meest gedaan wordt door de dierenarts.